

NU JIJ!

Jamie Margolin

NU JIJ!

Jouw gids om de
wereld te veranderen

Uit het Engels vertaald door
Koen Boelens en Nadia Ramer

DE GEUS

Interviews zijn geredigeerd omwille van de lengte en helderheid. De volledige interviews zijn te vinden op YouthToPowerBook.com. Sommige namen en herkenbare details zijn aangepast.

Oorspronkelijke titel *Youth to Power – Your Voice and How to Use it*, verschenen bij Hachette Go

Oorspronkelijke tekst © Jamie Margolin, 2020

Voorwoord 'Dit boek is je gereedschapskist'

© Greta Thunberg, 2020

Voorwoord 'Opgeven is geen optie' © Hannah Prins, 2023

Published by arrangement with Hachette Go, an imprint of Perseus Books, LLC, a subsidiary of Hachette Book Group, Inc., New York, New York, USA. All rights reserved.

Nederlandse vertaling © Koen Boelens, Nadia Ramer en De Geus BV, Amsterdam 2023

Omslagontwerp Sander Patelski

Vormgeving binnenwerk Perfect Service, Reeuwijk

ISBN 978 90 445 4456 5

NUR 320

VOOR IEDEREEN DIE JONG EN QUEER IS.
WE ZIJN NIET TE STOPPEN.

INHOUD

- Dit boek is je gereedschapskist
Voorwoord Greta Thunberg 9
- Opgeven is geen optie
Voorwoord Hannah Prins 13
- Inleiding: De wereld moet jouw stem horen 19
Jamie Margolin – Mijn verhaal 27
- 1** Het vinden van je waarom 29
Interview met Juan David Giraldo Mendoza en
Alejandro Lotero Cedeño 35
- 2** Je eerste stappen 37
Interview met Pidgeon Pagonis 53
- 3** Schrijven en publiceren om je boodschap over te
brengen 55
Interview met Devin Halbal 80
- 4** Begin je eigen beweging 82
Interview met Pranjal Jain 111
- 5** Wees creatief – kunst voor de goede zaak 113
Interview met Sofya Wang 121
- 6** De ultieme gids voor het organiseren van
evenementen en acties 123
Interview met Sara Jado 132
- 7** De werkelijkheid van een jonge activist 134
Interview met Zeena Abdulkarim 142

8	Geweldloos verzet	144
	Interview met Malia Hulleman	156
9	Politici, parlement en lobbyen, lieve hemel!	159
	Interview met Hadiya Afzal	174
10	Bevalt het nieuws je niet? Zorg zelf voor nieuws!	176
	Interview met Andrea Alejandra Gonzales	195
11	Hoe zorg je ervoor dat je acties viral gaan?	198
	Interview met Ezra Greyson Wheeler	211
12	Activisme inpassen in je propvolle leven	213
	Interview met Navraj Singh	227
13	Een dag uit het leven van een schoolgaande activist	230
	Interview met Daphne Frias	237
14	Mentale gezondheid voor activisten	239
	Interview met Greisy Hernandez	250
15	Onderhandelingen, geld en bedrijven	252
	Interview met Nupol Kiazolu	263
16	Jaloezie, concurrentie en ego's	265
	Interview met Tokata Iron Eyes	275
17	Een gemeenschap opbouwen van wereldveranderaars	277
	Interview met Iris Fen Gillingham	296
18	Voortborduren op het werk van onze voorgangers	298
	Dankwoord	303
	Bibliografie	309

INLEIDING

DE WERELD MOET JOUW STEM HOREN

In donkere tijden steunden volkeren, landen en bewegingen op gewone mensen die de gevestigde macht de waarheid durfden te zeggen.

Maar in onze maatschappij wordt tegendraadsheid niet bepaald aangemoedigd.

Vanaf het moment dat we op de kleuterschool worden gedropt, krijgen we te horen: Wees stil, steek je hand op als je iets wil zeggen, luister altijd naar gezag, buig je hoofd en doe je werk, en trek nooit in twijfel wat je verteld wordt. Leer je lessen uit je hoofd en papegaai ze na op papier. We krijgen te horen: Als je je aan de regels houdt, ligt er een duidelijk, veilig pad voor je. Haal goede cijfers en je zult succesvol zijn. Studeer hard voor een mooie toekomst.

Maar wat nou als er helemaal geen toekomst is om voor te studeren? Wat nou als jouw generatie bijvoorbeeld blijft zitten met een planeet waarop binnenkort geen menselijk leven meer mogelijk is vanwege klimaatverandering?

Dan zijn de standaardregels niet meer van toepassing. Dat veilige, duidelijke scenario – een mooie, succesvolle toekomst voor de brave leerling – werkt niet meer in een door klimaatverandering aangetaste wereld waarin de toekomst onzeker is.

En al ben je nog zo goed geworden in leren, studeren en gehoorzamen, in tijden van nood heb je er niks aan. Hoe langer je leeft in een maatschappij die jou alleen maar ziet als een anoniem radertje in het grotere geheel, hoe minder alert je zult zijn op het onrecht dat zich voor je neus afspeelt, en hoe minder vragen je zult stellen.

Veel volwassenen (niet allemaal, hoor, hoera voor de wijze mannen en vrouwen uit inheemse gemeenschappen die zich lang voordat ik werd geboren al voor de goede zaak inzetten) hebben de wil verloren om kritisch en rebels te zijn, of zijn dat juist hun hele leven geweest en kunnen er de energie niet meer voor opbrengen. Begrijp me niet verkeerd, oudere mensen hebben ontzettend veel wijsheid en ervaring te bieden, en om dingen in de wereld te kunnen veranderen, moeten we mensen van alle generaties bij onze organisaties betrekken. We mogen de generaties niet tegen elkaar opzetten of de tientallen jaren van activisme van vóór onze tijd vergeten. De prestaties van onze voorouders uitvlakken is behalve respectloos ook schadelijk voor ons eigen werk, omdat we ons dan afsluiten voor kennis uit het verleden. Wij, de jeugd, staan op de schouders van de veranderaars die voor ons kwamen, en dat moeten we erkennen en respecteren. Toch volgen de volwassenen die aan de macht zijn in hun aanpak van de grootste problemen van deze tijd, zoals klimaatverandering, vooral de onderdrukkende logica en methoden die deze problemen juist hebben gecreëerd.

Maar wij jongeren? Wij zijn nog niet gebroken en opgebrand. We bevinden ons dichterbij dan volwassenen bij het deel van onszelf dat vol vragen en uitdagingen

zit, het deel dat de toestand van de wereld om ons heen weigert te accepteren. We hebben volop energie, een frisse kijk en een unieke kracht om verandering teweeg te brengen. Op school komen we het meest in de problemen doordat we de regels in twijfel trekken. Maar dat is misschien wel waar onze grootste kracht ligt.

Mensen maken vaak de grap dat jongeren altijd aan de goede kant van de geschiedenis staan, maar volgens mij is dat gewoon de waarheid. De tijd heeft keer op keer laten zien dat wij aan de goede kant van de geschiedenis staan.

Wie hielp Martin Luther King doorslaggevende overwinningen te behalen met de burgerrechtenbeweging toen hij in de gevangenis zat en de moed begon te verliezen? Jongeren. De jeugdprotesten in Birmingham, Alabama, in de jaren zestig betekenden een keerpunt in de burgerrechtenbeweging en leidden uiteindelijk tot het einde van de segregatie.

Wie begon de revolutionaire #NoDAPL-beweging om de Dakota Access Pipeline tegen te houden? De jeugd. Jongeren uit het Siouxreservaat Standing Rock gingen in tegen de wensen van de oudere leden van de gemeenschap en begonnen een beweging die het protest tegen de industrie van fossiele brandstoffen voorgoed heeft veranderd en als nooit tevoren voor verbinding tussen de inheemse gemeenschappen heeft gezorgd.

De stemmen van jongeren zijn zo krachtig omdat we op bijna elk onderwerp dat je kunt bedenken moreel superieur zijn.

Wij hebben geen van de systemen van onderdrukking bedacht die ons en onze wereld in bedwang houden; die

werden ons bij onze geboorte opgedrongen, of we dat nou wilden of niet. We hebben geen verborgen agenda.

Er komt bij ons activisme geen persoonlijk gewin kijken. Er is bijna nooit een financiële beloning voor activisten, en als er al enige roem bij komt kijken, wat bijna nooit het geval is, is die meestal magertjes en van korte duur.

Jongeren hebben geen onzuivere motieven om hun stem te verheffen. We zeggen de gevestigde macht de waarheid omdat we oprecht verandering en een betere wereld tot stand willen brengen. Dat is waarom de stem van de jeugd zo puur en krachtig is, waarom dat altijd zo is geweest en altijd zo zal zijn.

Hoewel onze samenleving ons conditioneert om blindelings te gehoorzamen zien jongeren nog steeds dwars door het gelul heen dat ons wordt voorgeschoteld. *The youth right now are the truth right now* (De jeugd van nu is de waarheid van nu) – en zo is het altijd geweest. Of de volwassenen die aan de macht zijn dat nou willen toegeven of niet.

Ik heet Jamie, ten tijde van dit schrijven zit ik op de middelbare school en er is totaal niets bijzonders aan mij. Ik kom niet uit een politiek bewuste, activistische of rijke familie. Niemand nam me bij de hand om me wegwijs te maken in de wereld van het activisme. Ik was en ben nog steeds gewoon een meisje dat de middelbare school probeert te overleven zonder gek te worden en dat toevallig ook schoon genoeg heeft van de corrupte, onverantwoordelijke leiders en de afbrokkelende, onleefbare wereld waarmee mijn generatie wordt opgescheept.

Dit is het boek dat ik zo graag had gehad toen ik als veertienjarige mijn eerste stappen op het activistische pad zette en geen flauw idee had waar ik aan begon. Op deze pagina's staan de ongefilterde adviezen en de ware ervaringen van een jonge activist die ervoor wil zorgen dat andere jonge activisten van iemand in dezelfde situatie, iemand die echt weet hoe het is, horen hoe ze te werk kunnen gaan.

Op deze pagina's lees je uit de eerste hand wat mijn ervaringen zijn met het oprichten van een organisatie, met sociaal-maatschappelijk werk, non-profitorganisaties en de strijd voor verandering. Dit is een handleiding voor de jonge veranderaar. De wereld van het activisme kan spannend en empowering zijn en je een gevoel van hoop en verlichting geven te midden van de uitdagingen waar je voor staat.

Ik heb zo veel fantastische jongeren ontmoet die de wereld zo veel te zeggen en te bieden hebben, maar die zelf dachten dat ze niet goed genoeg waren. Deze ongehooflijke activisten – mijn gesprekken met hen hebben mijn manier van werken beïnvloed en verbeterd – bleven maar denken dat ze niet slim of niet dapper genoeg waren of nog iets anders misten om echte veranderaars te kunnen zijn.

Wie je ook verteld heeft dat je niet thuishoort in de politieke wereld of niet genoeg in huis hebt om je voor een goed doel in te zetten, kletst uit zijn nek. Jij (ja, JIJ!) hoort bij ons, de jongeren die de wereld veranderen.

Je bent een van ons. Welkom.

De ervaringen die ik als activist heb opgedaan zou ik voor geen goud willen missen. En het maakt niet uit

hoever je precies bent – of je nog een beetje zenuwachtig bent over je eerste, voorzichtige stapjes op het turbulente activistische pad, of juist zelfverzekerd in de startblokken staat en alleen nog de juiste begeleiding nodig hebt om te beginnen. Als je het eng vindt om politici onder druk te zetten, als je je zorgen maakt over het deelnemen aan demonstraties en buurtprojecten – geeft allemaal niks! Dat je nu nog niet je mond durft open te doen betekent niet dat je er nooit klaar voor zult zijn. Je zult bondgenoten op je pad vinden; je zult groeien en leren en je ontwikkelen, en wat je doel ook is, je zult het bereiken, dat beloof ik je. En ik kan het weten, want niet zo lang geleden bevond ik me precies waar jij nu bent. Ik was een onzeker veertienjarig meisje dat zich vreselijk veel zorgen maakte over de wereld en geen idee had hoe ze te werk moest gaan.

Toen ik met mijn activisme begon, zou ik graag van iemand hebben gehoord hoe het allemaal écht was, en daarom zal ik eerlijk zijn en je alles vertellen: de goede en de slechte dingen. Waar je voor moet uitkijken, de problemen waarmee ik te maken kreeg (zodat jij weet hoe je ermee om kunt gaan!), en alle andere lastige dingen die meestal worden verborgen onder een leuk lettertype en algemene, inspirerende uitspraken.

Als chronisch vermoeide middelbare scholier met te veel huiswerk en het bestuur van een internationale organisatie op haar bord, heb ik geen tijd om de dingen op te leuken. Behalve adviezen en strategieën krijg je van mij in dit boek verhalen over mijn ervaringen als jonge activist. Ik heb bijvoorbeeld in bittere kou en regen vrolijk staan demonstreren voor het hooggerechtshof, ben

bij de schouder gegrepen en ‘schatje’ genoemd door een griezelige lobbyist voor fossiele brandstoffen en weet inmiddels alles van de uitdagingen die het opzetten van een grote organisatie met zich meebrengt. Aan het eind van elk hoofdstuk heb ik steeds een fragment opgenomen uit interviews met andere, inspirerende jonge activisten, zodat je een gevarieerd beeld krijgt van alles wat er gedaan wordt op het gebied van sociale rechtvaardigheid. Je kunt de volledige interviews online lezen op medium.com/youth-to-power. Ik hoop dat deze verhalen je de weg wijzen, je inspireren, je moed geven en je in sommige gevallen zullen laten zien wat je juist níét moet doen.

Mijn dagelijks leven, en dat van alle andere veranderaars, is geen aaneenschakeling van flitsende beelden van demonstraties met een dramatisch muziekje eronder. De foto's die je op social media tegenkomt van stoere jonge mensen die triomfantelijk voertochten zijn lang niet het hele verhaal. Het grootste gedeelte van mijn tijd (en zo gaat het ook bij alle andere jonge activisten die ik ken en met wie ik samenwerk) ben ik kwijt aan het doorworstelen van mijn inbox terwijl ik ook mijn huiswerk en buitenschoolse activiteiten probeer in te passen en tijdens de pauze het ene na het andere videogesprek voer in de slecht verlichte inloopkast met theaterkostuums op school. Op die video's zie ik er altijd uit alsof ik vier onderkinnen heb, hoe ik mijn telefoon ook hou.

Dit boek is jouw handleiding voor het schoppen van herrie (van het goede soort), voor het afleren van alles wat je tot nu toe hebt geleerd, voor het verstoren van de

status quo, voor het laten horen van je stem, voor het ter verantwoording roepen van gezagsdragers, voor het veranderen van de cultuur, het veranderen van de wetten, en ja, het veranderen van de wereld.

Dit is het manifest van de jeugdrevo­lutie.

Schrijf erin, maak ezelsoren, lees het van achteren naar voren, onderstreep de passages die je interessant vindt, scheur er pagina's uit en plak ze boven je bed, spoel ze desnoods door de plee als je de informatie op die manier beter opneemt – mij beledig je er niet mee (of doe dat laatste eigenlijk maar niet, anders raakt je wc verstopt).

Ik zit in hetzelfde schuitje als jij, en ik ga niet de baas over je spelen en doen alsof ik alles weet en beter ben dan jij. Ik ben namelijk ook nog steeds aan het leren, net als jij. We moeten het samen doen.

Dit is jouw handleiding om je eigen revolutie te be­ginnen, wat dat voor jou ook betekent.

Kom erbij.

Lees door, en laten we samen strijdlustige activisten zijn.

Strijdlustige activisten die *winnen*.